

Львівська національна музична академія імені М. В. Лисенка
Кафедра теорії музики

«ПОГОДЖУЮ»

Гарант освітньо-професійної
програми, доцент

Я. ОЛЕКСІВ

” 25 ” червня 2021 року

«ПОГОДЖУЮ»

Декан факультету оркестрових
інструментів, доцент

Т. ЛАЗУРКЕВИЧ

” 25 ” червня 2021 року

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи, професор

М. КУШНІР

” 25 ” червня 2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

СОЛЬФЕДЖІО

Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Ступінь вищої освіти	Бакалавр
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	025 Музичне мистецтво
Освітньо-професійна програма	«Музичне мистецтво»
Профілізація	«Скрипка», «Альт», «Віолончель», «Контрабас», «Арфа»
Статус	Обов'язкова компонента циклу дисциплін фахової професійно-практичної підготовки (ОК 3.2.11; ОК 3.3.10)
Загальний обсяг	4 кредити ЄКТС (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Термін викладання	1,2 семестри
Факультет	Оркестрових інструментів
Форма навчання	Денна

Львів 2021 рік

Робоча програма навчальної дисципліни „Сольфеджіо” для профілізацій: «Скрипка», «Альт», «Віолончель», «Контрабас», «Арфа» з галузі знань 02 Культура і мистецтво зі спеціальності 025 Музичне мистецтво оновлена відповідно до освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти затвердженої Вченою Радою ЛНМА імені М. В. Лисенка від 26 травня 2021 року (Протокол № 1).

Розробник:

МАКАРЕНКО Олексій Володимирович – старший викладач кафедри теорії музики;

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії музики

“_22_” _____ червня _____ 2021 р., протокол № _5_.

1. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Підготовка високопрофесійних фахівців, які володіють навичками концертно-виконавської, педагогічної та дослідницької діяльності у сфері музичного мистецтва.

Курс складений з урахуванням потреб студентів з опорою на сучасні теоретичні дослідження в питаннях сольфеджіо.

Завдання курсу сольфеджіо у вищому навчальному закладі полягає в подальшому удосконаленні внутрішнього слуху, розвитку мелодичного і гармонічного слуху, музичної пам'яті, вироблення навичок слухового аналізу гармонічного та поліфонічного багатоголосся, у вихованні творчого сприйняття сучасної музики.

Гармонічного розвитку різностороннього музичного слуху можна досягнути лише за умови систематичної роботи над оволодінням конкретними навичками одноголосного та ансамблевого співу з нот, музичного диктанту, загального та детального слухового аналізу.

Особливого значення для студентів мають навички точного і осмисленого інтонування мелодії, вміння знайти помилки в інтонуванні та методично правильно їх виправити.

Не менш важливим завданням є розвиток ансамблевого співу, ритмічної координації та збалансування голосів в ансамблі.

Основними формами роботи в курсі сольфеджіо є інтонаційні вправи, слуховий аналіз окремих елементів музичної мови, музичний диктант та спів з нот.

З огляду на ширше і детальніше зацікавлення студентів даним курсом, специфіки їх спеціальності, намагання збагатити їх музичну ерудицію і обізнаність у репертуарі з їх спеціальності, в процесі проходження курсу акцентується на вивчення творів з *репертуару згідно з профілізацією*.

2. КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКИМИ ПОВИНЕН ОВОЛОДІТИ ЗДОБУВАЧ

2.1 Загальні компетентності (ЗК)

- ЗК1.**Здатність до спілкування державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК2.**Здатність розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК3.**Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК4.**Здатність до розв'язання проблем.
- ЗК5.**Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК7.**Здатність до критики та самокритики.
- ЗК8.**Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК10.**Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК12.**Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
- ЗК13.**Здатність працювати самостійно, виявляти ініціативу та лідерські якості.
- ЗК14.**Здатність до використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК15.**Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

2.2 Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

- СК1.**Здатність усвідомлювати художньо-естетичну природу музичного мистецтва.
- СК3.**Здатність усвідомлювати взаємозв'язки та взаємозалежності між теорією та практикою музичного мистецтва.
- СК4.**Здатність використовувати знання про основні закономірності й сучасні досягнення у теорії, історії та методології музичного мистецтва.
- СК6.**Здатність використовувати професійні знання та навички в процесі творчої діяльності.
- СК7.**Здатність володіти науково-аналітичним апаратом та використовувати професійні знання у практичній діяльності.
- СК9.**Здатність застосовувати базові знання провідних музично-теоретичних систем та концепцій.
- СК10.**Здатність оперувати професійною термінологією.
- СК11.**Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.
- СК12.**Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв'язків.
- СК13.**Здатність демонструвати базові навички ділових комунікацій.
- СК16.**Здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології музикознавчої, виконавської, композиторської, диригентської, педагогічної діяльності.
- СК17.**Здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві, музикознавстві та музичній педагогіці.

3. ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

РН1. Демонструвати артистизм, виконавську культуру та технічну майстерність володіння інструментом (голосом) на належному фаховому рівні під час творчо-виконавської діяльності.

РН3. Демонструвати різні методики удосконалення творчо-виконавської діяльності.

РН5. Відтворювати драматургічну концепцію музичного твору, створювати його художню інтерпретацію.

РН8. Демонструвати володіння музично-аналітичними навичками в процесі створення виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

РН10. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

РН11. Вміти здійснювати педагогічну діяльність.

РН13. Демонструвати музично-теоретичні, культурно-історичні знання з музичного мистецтва.

4. РОЗПОДІЛ ДИСЦИПЛІНИ ЗА СЕМЕСТРАМИ, ГОДИНАМИ ТА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ

НАЗВА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	Розподіл за семестрами			Кількість кредитів ECTS	Кількість годин						Розподіл аудиторних годин за курсами і семестрами								
	Екзамени	Заліки	Атестаційні екзамен		Загальний обсяг	Аудиторних				Самостійна робота	I курс		II курс		III курс		IV курс		
						Всього	у тому числі:				Семестри								
	лекційні	індивідуальні	практичні				1	2	3		4	5	6	7	8				
						Кількість тижнів в семестрі													
	15	15	15		15	15	15	15	15	15	15								
Сольфеджіо	2	1		4	120	60			60	60	2	2							

Розподіл годин та кредитів за курсами та семестрами

КУРС	СЕМЕСТРИ	Кількість кредитів ECTS	Кількість годин					
			Загальний обсяг	Аудиторних			Самостійна робота	
				Всього	у тому числі:			
					лекційні	індивідуальні		практичні
I		4	120	60			60	60
	1	2	60	30			30	30
	2	2	60	30			30	30
II								
	3							
	4							
III								
	5							
	6							
IV								
	7							
	8							

5. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

5.1. Розподіл тем по семестрах*

1 семестр

№	Тема	Аудиторні; Практичні	Самостійна робота
1	Модуляція з мінору в тональність VI ступені	2	2
2	Модуляція з мажору і мінору в однойменну тональність	2	2
3	Модуляція з мажору і мінору в однойменну тональність	2	2
4	Модуляція у віддалені тональності:	2	2
5	Модуляція у віддалені тональності:	2	2
6	а) терцового співвідношення тональностей,	2	2
7	а) терцового співвідношення тональностей,	2	2
8	б) секундового і інші співвідношення тональностей,	2	2
9	б) секундового і інші співвідношення тональностей,	2	2
10	б) секундового і інші співвідношення тональностей,	2	2
11	в) енгармонічні модуляція)	2	2
12	в) енгармонічні модуляція)	2	2
13	Секвенції з модуляціями	2	2
14	Секвенції з модуляціями	2	2
15	Метроритмічні труднощі в модуляції	2	-
16	Підготовка до заліку	-	2
17	Залік	0,25 на здобувача, але не менше 2	
	Всього	30+залік	30

* **Примітка.** Названі теми є орієнтовними і не слід їх абсолютизувати. На розгляд викладача їх можна модифікувати у формулюванні чи розділяти між студентами по матеріалу в залежності від рівня підготовленості навчальної групи та ступеня опанування матеріалу.

2 семестр

№	Тема	Аудиторні; Практичні	Самостійна робота
1	Метроритмічні труднощі в модуляції	2	2
2	Пісенна мелодика різних народів	2	2
3	Пісенна мелодика різних народів	2	2
4	Подолання ладової інерції в музичному русі	2	2
5	Подолання ладової інерції в музичному русі	2	2
6	Подолання ладової інерції в музичному русі	2	2
7	Мелодика радянських композиторів	2	2
8	Мелодика радянських композиторів	2	2
9	Мелодика радянських композиторів	2	2
10	Мелодика сучасних зарубіжних композиторів	2	2
11	Мелодика сучасних зарубіжних композиторів	2	2
12	Мелодика сучасних зарубіжних композиторів	2	2
13	Мелодика українських композиторів	2	2
14	Мелодика українських композиторів	2	2
15	Мелодика українських композиторів	2	-
16	Підготовка до екзамену	-	2
17	Екзамен	0,3 на здобувача, але не менше 2	
	Всього	30+екзамен	30

5.2. Програмні вимоги по семестрах

1 СЕМЕСТР

I. Диктант

Одноголосний диктант. Запис одноголосого диктанту у формі періоду у простих та складених розмірах, з хроматизмами, з розширеннями та/або доповненнями. Ритмічними та інтонаційними труднощами згідно поточної теми. З модуляціями та відхиленнями в тональності I-III ступеня спорідненості. Час виконання – 20 хвилин. Кількість програвань 10+1 ознайомче.

Двоголосний диктант. Запис двоголосого диктанту у формі однотонального періоду (можливо, з другим розширеним реченням, перерваною каденцією, з доповненнями), з достатньо розвинутими самостійними голосами. Можлива наявність, альтерованих акордів (наприклад DD), відхилень у тональності I-II ступеня споріднення, хроматичних та діатонічних секвенцій. У голосах можливі хроматизми, ритмічні особливості.

Гомофонно-гармонічного та поліфонічного складу. Час виконання 25-30 хвилин. Кількість програвань – 10 + 1 ознайомче.

Триголосний диктант. Запис нескладного триголосного диктанту у формі періоду (можливо, з другим розширеним реченням, чи з перерваною каденцією, чи з доповненнями), з хроматизмами і ритмічними особливостями у голосах. Можлива наявність модуляції чи відхилень у тональності I ступеня споріднення. Час виконання 25-30 хвилин. Кількість програвань – 10 + 1 ознайомче.

Конструктивні та художні диктанти. Усні та письмові. Самодиктанти.

II. Слуховий аналіз

Визначення на слух:

- a) інтервалів простих та складних, діатонічних та хроматичних;
- b) тризвуків чотирьох видів з оберненнями (дисонуючих з розв'язанням);
- c) септакордів семи видів з оберненнями (дисонуючих з розв'язанням);
- d) акордів з ускладненнями: неакордовими звуками (прохідними та допоміжними звуками, аподжіатурами, затриманнями, передніманнями), розширенням терцієвої структури (з замінними звуками, доданими звуками; нонакорди; домінантові нонакорди, ундецимакорди, терцдецимакорди);
- e) ладів натуральних (діатонічних, геміольних);
- f) ладів симетричних (збільшених, зменшених).

Визначення на слух акордових послідовностей з пройденими функціями в курсі гармонії.

Слуховий аналіз модуляційних побудов у тональності I-II-го ступеня спорідненості.

Художні зразки для слухового аналізу, бажано використовувати музичні твори зі спеціальності.

III. Читання з листа. Сольфеджування вправ. Сольфеджування художніх зразків

Одноголосося: Спів мелодій з відхиленнями та метроритмічними труднощами.

Двоголося: Робота над розвитком навичок ансамблевого співу і відчуття строю в поліфонічному двоголосії.

Триголося: Спів триголосних акордових послідовностей та конструктивних і художніх зразків.

Чотириголося: Спів гармонічних послідовностей з модуляціями та альтераціями. Спів хорових прикладів акордово-гармонічного складу. Спів хорових творів українських та зарубіжних композиторів XIX – поч. XX ст.

IV. Інтенаційні вправи

Спів мелодичних послідовностей першого ступеня споріднення. Спів по вертикалі та «вужиком» гармонічних послідовностей, що вимагають поступової модуляції (на основі першого ступеня спорідненості) в тональності другого ступеня споріднення.

Спів в заданій тональності акордів альтерованої субдомінанти в мажорі і мінорі з різними різновидностями і оберненням і доведенням через К 6/4, Д7 до Т.

Інтонування модулюючих послідовностей.

Спів модулюючих секвенцій в мажорі у висхідному та низхідному русі по пів.тон. співвідношеннях.

Розвивати навик активності слуху на перемінному значенні одного і того ж інтервалу (акорду) в різних тональних умовах.

2 СЕМЕСТР

I. Диктант

Одноголосний диктант. Запис одноголосого диктанту у формі періоду у простих та складених розмірах, з хроматизмами, з розширеннями та/або доповненнями. Ритмічними та інтонаційними труднощами згідно поточної теми. З модуляціями та відхиленнями в тональності I-IV ступеня спорідненості. Час виконання – 20 хвилин. Кількість програвань 10+1 ознайомче.

Двоголосний диктант. Запис двоголосого диктанту у формі однотонального періоду (можливо, з другим розширеним реченням, перерваною каденцією, з доповненнями), з достатньо розвинутими самостійними голосами. Можлива наявність, альтерованих акордів (наприклад DD), відхилень у тональності I-III ступеня споріднення, хроматичних та діатонічних секвенцій. У голосах можливі хроматизми, ритмічні особливості. Гомофонно-гармонічного та поліфонічного складу. Час виконання 25-30 хвилин. Кількість програвань – 10 + 1 ознайомче.

Триголосний диктант. Запис нескладного триголосного диктанту у формі періоду (можливо, з другим розширеним реченням, чи з перерваною каденцією, чи з доповненнями), з хроматизмами і ритмічними особливостями у голосах. Можлива наявність модуляції чи відхилень у тональності I-II ступеня споріднення. Час виконання 25-30 хвилин. Кількість програвань – 10 + 1 ознайомче.

Конструктивні та художні диктанти. Усні та письмові. Самодиктанти.

II. Слуховий аналіз

Визначення на слух:

а) інтервалів простих та складних, діатонічних та хроматичних;

- b) тризвуків чотирьох видів з оберненнями (дисонуючих з розв'язанням);
- c) септакордів семи видів з оберненнями (дисонуючих з розв'язанням);
- d) акордів з ускладненнями: неакордовими звуками (прохідними та допоміжними звуками, аподжіатурами, затриманнями, передніманнями), розширенням терцієвої структури (зі збільшеною кількістю звуків по терціях, замісними звуками, доданими звуками);
- e) акордів нетерцієвої структури: кластери діатонічні та хроматичні, квартакорди, квінтакорди, квартквінтакорди, квінтсекундакорди;
- f) ладів натуральних (діатонічних, міксодіатонічних, геміольних);
- g) ладів симетричних (збільшених, зменшених, тритонових).

Визначення на слух акордових послідовностей з пройденими функціями в курсі гармонії.

Слуховий аналіз модуляційних побудов у тональності I-III-го ступеня спорідненості.

Художні зразки для слухового аналізу, бажано використовувати музичні твори зі спеціальності.

III. Читання з листа. Сольфеджування вправ. Сольфеджування художніх зразків

Одноголосся: Спів мелодій з модуляціями у віддалені тональності. Спів мелодій з ладо-інтонаційними та метро-ритмічними труднощами.

Двоголосся: Спів конструктивних та художніх зразків інтервального та поліфонічного складу.

Чотири і триголосся: спів вправ зі складними метроритмічними та гармонічними проблемами. Спів хорових творів українських та зарубіжних композиторів XX ст.

IV. Інтонаційні вправи

Спів модулюючих послідовностей у тональності (на 1-2 знаки). Мажоро-мінорні системи. Спів спеціально складених гармонічних послідовностей у тональності з вживанням альтерованих акордів в мажорі і мінорі, енгармонічні модуляції.

Спів модулюючих секвенцій в мажорі і мінорі.

Розвивати навик активності слуху на перемінному значенні одного і того ж інтервалу (акорду) в різних тональних умовах.

6. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ СТУДЕНТІВ З НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сумарна шкала оцінювання здобувача з навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
		для заліку (диференційованого) та екзамену
90 – 100	A	відмінно
82 – 89	B	добре
74 – 81	C	
64 – 73	D	задовільно
60 – 63	E	
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0–34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Шкала оцінювання здобувача з семестрового екзамену та поточного контролю

БАЛИ ЗА ВСІ ВИДИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	ОЦІНКА ECTS	ОЦІНКА ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ
45-50	A	відмінно
41-44	B	добре
37-40	C	
32-36	D	задовільно
30-31	E	
18-29	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
0-17	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

I. Диктант (20 хвилин ; 10-12 прослуховувань).

Оцінка «відмінно». Запис повний, грамотний.

Оцінка «добре». Допущена незначна кількість (1-3) інтонаційних, ритмічних помилок; можливі окремі погрішності в запису випадкових знаків.

Оцінка «задовільно». Записані ключові моменти форми (початок диктанту, каденції, зроблений начерк кульмінації, визначено місце секвенції і

т.д., в двохголосному диктанті з елементами поліфонії почута імітація). Запис висоти звуків, ритму, випадкових знаків може містити деяку (4-6) кількість помилок.

Оцінка *«незадовільно»*. Допущена велика кількість помилок. Повністю відсутній ритм, або висота звуків (за виключенням ритмічних диктантів). Невірна кількість голосів, не визначено ключові моменти форми.

Оцінка *«незадовільно/відсутнє»*. Здобувач не здавав, або відмовився здавати письмову роботу.

II. Слуховий аналіз.

Оцінка *«відмінно»*. Після двох прослуховувань визначена форма акордової чи інтервальної послідовності, види каденцій; в послідовності, яка містить відхилення, модуляцію, визначений тональний план; грамотно і детально виконаний гармонічний аналіз.

Оцінка *«добре»*. Визначена форма послідовності, види каденцій і тональний план (в послідовності, яка містить відхилення, модуляцію). Не визначені чи визначені неточно, з помилкою окремі спізвуччя.

Оцінка *«задовільно»*. Неточності у визначені форми, кадансів; помилки в аналізі деяких співзвуч, тонального плану. Для виправлення помилок потрібні додаткові прослуховування.

Оцінка *«незадовільно»*. Допущена велика кількість помилок. Невірно визначені елементи музичної мови, некоректне позначення звукових явищ. Не визначено ключові моменти в логіці побудови акордових послідовностей.

Оцінка *«незадовільно/відсутнє»*. Здобувач не здавав, або відмовився здавати письмову роботу.

III. Читання з листа. Сольфеджування.

Оцінка *«відмінно»*. Приклад прочитаний чистою інтонацією, точно ритмічно, в вказаному темпі. Осмислене фразування виявляє розуміння студентами музичної форми приклада.

Оцінка *«добре»*. Деякі «погрішності» у виконанні ритмічних та інтонаційних складностей. Неточна інтонація.

Оцінка *«задовільно»*. Інтонаційні та ритмічні складності виконуються з помилками. Інтонація вимагає постійного виправлення.

Оцінка *«незадовільно»*. Фальшива інтонація, відсутнє почуття ритму; не виявляє розуміння теоретичних понять.

Оцінка *«незадовільно/відсутнє»*. Здобувач не здавав, або відмовився здавати завдання.

Оцінка *«незадовільно/відсутнє»*. Здобувач не здавав, або відмовився здавати завдання.

IV. Інтонаційні вправи.

Оцінка *«відмінно»*. Вправа виконана грамотно, вільно, інтонаційно чисто.

Оцінка *«добре»*. Окремі неточності у виконанні або інтонуванні інтервалу, акорду; у вправах в багатолосному викладі не оптимальне голосоведення.

Оцінка *«задовільно»*. Вправа виконана, але з помилками в побудові інтонування інтервалів, акордів, в голосоведенні (у вправах в багатолосному викладі).

Оцінка *«задовільно»*. Інтонаційні та ритмічні складності виконуються з помилками. Інтонація вимагає постійного виправлення.

Оцінка *«незадовільно»*. Фальшива інтонація, відсутнє почуття ритму; не виявляє розуміння теоретичних понять та поставлених задач.

Оцінка *«незадовільно/відсутнє»*. Здобувач не здавав, або відмовився здавати завдання.

7. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо студента. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, академічний обмін, навчання за подвійним дипломом) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із викладачем, завідувачем кафедри, деканатом.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування контрольних завдань заборонені (в т.ч. із використання мобільних телефонів та інших електронних гаджетів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише для підготовки практичних та самостійних завдань.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (80% від можливої максимальної кількості балів за роботу). Перескладання / виконання (у разі відсутності студента на контрольному занятті) контрольних завдань відбувається за наявності поважних причин (наприклад: довідка про хворобу) згідно Положення про семестровий контроль та ліквідацію академічних заборгованостей, повторне вивчення окремих дисциплін.

8. СИСТЕМА ПІДРАХУНКУ ПІДСУМКОВОГО БАЛУ ЗА СЕМЕСТР

Форма роботи	Категорія	Вага категорії в курсі	Вагова доля категорії
Поточна робота			
Диктант	Диктант	10%	0,1
Слуховий аналіз	Слуховий аналіз	10%	0,1
Одноголосся	Сольфеджіювання	20%	0,2
Двуголосся			
Три-чотириголосся			
Читання з листа			
Інтонаційні вправи	Інтонаційні вправи	5%	0,05
Етюди			
Романси	Художні зразки	5%	0,05
Хорали			
Авторські твори			
Підсумковий контроль			
Диктант	Залік або Екзамен	50%	0,5
Слуховий аналіз			
Читання з листа			
Інтонаційні вправи			
Фуга			
Максимум		100%	1

Розрахунок підсумкового балу відбувається за наступною формулою:

$$O = \text{РБ} / \text{МБ} * 100$$

$$\text{СК} = (O_1 + O_2 + O_3 + \dots + O_n) / n$$

$$\text{ПБ} = \text{СК}_1 * K_1 + \text{СК}_2 * K_2 + \dots + \text{СК}_n * K_n$$

Де O – це оцінка за завдання у відсотковому співвідношенні; РБ – реальний бал; МБ – максимальний бал за завдання; СК – середнє арифметичне за всі завдання в певній категорії; K – коефіцієнт вагової долі категорії; ПБ – підсумковий бал.

Отриманий результат виставляється згідно з ECTS та національної шкали оцінювання.

9. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

1. Основні форми організації навчальної діяльності: практичні заняття, а також організація та контроль самостійної й індивідуальної роботи.
2. Методи організації і проведення навчально-пізнавальної діяльності: – словесні (бесіда, розповідь, пояснення, діалог), наочні (слуховий аналіз музичного твору, музичний диктант), практичні (написання слухових, ритмічних та музичних диктантів, письмових слухових аналізів, письмова побудова ладів, акордів, інтервалів та акордових послідовностей із розв'язанням; аналіз фрагментів музичних творів щодо структури, музичного синтаксису, елементів музичної мови, ладових особливостей, відхилень, модуляцій, засобів розвитку тематичного матеріалу тощо)
3. Методи стимулювання й мотивації навчально-пізнавальної діяльності:
 - методи стимулювання інтересу до навчання;
 - створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо);
 - емоційний вплив викладача, заохочення навчальної діяльності;
4. Методи стимулювання обов'язку і відповідальності:
 - роз'яснення значимості учіння, мети навчального предмета;
 - пред'явлення навчальних вимог до вивчення предмета.
5. Методи контролю (самоконтролю, взаємоконтролю), корекції (самокорекції, взаємокорекції) за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

1. **Попередній контроль** спрямований на виявлення знань, умінь і навичок студентів з визначення та відтворення звукових елементів та інтонацій з творів, які будуть вивчатися. Попередня перевірка поєднується з т.з. компенсаційним навчанням, спрямованим на ліквідацію прогалин у знаннях, вміннях учнів.
2. **Поточний контроль** здійснюється під час практичних занять з метою перевірки засвоєння попереднього матеріалу і виявлення проблем опанування тими чи іншими навичками.
3. **Підсумковий контроль** проводиться в кінці кожного семестру.

Форми поточного контролю: оцінювання самостійних завдань; участь у практичних заняттях. До кожного завдання додається опис з відомостями про зміст, умови виконання, критерії оцінювання та максимальну кількість балів за індивідуальну усну доповідь, самостійно виконане домашнє завдання, участь у практичних заняттях.

Форми підсумкового контролю: в кожному семестрі. Максимально можлива кількість балів на заліку/іспиті – 50.

За результатами семестру бакалавр отримує підсумкову оцінку за 100-бальною системою, яка розраховується згідно формули описаної у розділі «8. Система підрахунку підсумкового балу за семестр».

11. ЗАЛКОВІ ТА ЕКЗАМЕНАЦІЙНІ ВИМОГИ

Двоголосний диктант гомофонно-гармонічного складу (залік); триголосний з розвиненими поліфонічними полосами імітаційного або контрастно-контрапунктичного складу, з гармонічними каденціями (екзамен).

Спів модулюючих гармонічних послідовностей з вивченими акордовими складностями (альтераціями, ускладненнями структури). Спів в тональностях по вертикалі та „вужиком” гармонічних послідовностей.

Спів діатонічних, хроматичних та модулюючих секвенцій.

Визначення на слух гармонічних послідовностей, інтервалів, акордів з оберненням, ладів.

Сольфеджування з листа прикладів з хорової літератури, інвенцій (залік) або нескладних триголосних фуг (екзамен).

Сольфеджування завчасно підготовлених вправ у ключах «до».

Складність і змістовне наповнення завдань до заліку/іспиту підбираються згідно пройдених тем.

12. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

Методичне забезпечення

1. Агажанов А., Блюм Д. Сольфеджіо в ключах до. Примеры из художественной литературы для одного, двух, трех и четырех голосов. Учебное пособие для музыкальных вузов и училищ. М., Музыка, 1969. 128 с.
2. Алексеев Б. Гармоническое сольфеджіо: Пособие по слуховому анализу: Учебное пособие. М., Музгиз, 1975. 335 с.
3. Алексеев Б. Этюды по сольфеджіо: Учебное пособие для старших курсов муз. училищ и муз. вузов. М., Сов. композитор, 1990. 151 с.
4. Антків М., Міщук І. Сольфеджіо. Триголосся. Для учнів старших класів муз.-теоретичних, виконавських відділів спец.муз. шкіл та студ. муз. училищ. Львів, СПОЛОМ, 2009. 236 с.
5. Афоніна О.С., Баранова В. О. Сольфеджіо на основі сучасної джазової та естрадної музики: Навч. посібник. Вінниця, Нова Книга, 2013. 148 с.
6. Афоніна О.С., Баранова В.О. Сольфеджіо: Навчальний посібник. Вінниця, Нова Книга, 2013. 224 с.
7. Биркенгоф А.Л. Интонируемые упражнения на занятиях сольфеджіо. 2-е изд. М., Музыка, 1990. 88 с.
8. Блюм Д. Гармоническое сольфеджіо с приложением 3-х-голосных гармонических последовательностей для сольфеджирования: Учебное пособие. М., Сов. композитор, 1991. 79 с.
9. Виноградов Г. Интонационные трудности. Пособие по курсу сольфеджіо для высших музыкальных учебных заведений. К., Музична Україна, 1977. 128 с.

10. Євпак Є. Хорові розспівки. Учебний посібник з курсу сольфеджіо для ДМШ, училищ та консерваторій. Вид. 2., доп. К., Музична Україна, 1978. 40 с.
11. Куцій М. Наука сольфеджа: Основана на народних піснях: Підручник. Ч. 2. Станіслав., 1930. 48 с.
12. Ладухин Н. 1000 примеров музыкального диктанта. М., 1988
13. Ладухин Н. Двухголосное сольфеджио в ключах «до». М., Музыка, 1988. 64 с.
14. Ладухин Н. Одноголосное сольфеджио. М., 1988 31 с.
15. Лицвенко И.Г. Курс многоголосного сольфеджио. Вып. 2: Хроматизм: Учебное пособие. М., Музгиз, 1958. 97 с.
16. Лицвенко И.Г. Курс многоголосного сольфеджио. Вып. 3: Модуляции: Учебное пособие. М., Музгиз, 1968. 184 с.
17. Людкевич С.П. Хроматичні вправи. 28с.
18. Мазур І.І. Інтонаційні вправи для розвитку творчих здібностей (від інтервалу до жанру): Навчально-метод. посібник. Одеса, Астропринт, 2012. 100 с.
19. Максимов С. Основы гармонического сольфеджио. Учебное пособие для музыкальных училищ. М., Музыка, 1972. 140 с.
20. Максимов С. Сольфеджио для вокалистов. М., Музыка, 1984. 254 с.
21. Матвійчук Л.С., укл. Форми роботи на практичних заняттях з сольфеджіо. Метод. рекомендації. К., 1994. 25 С.
22. Мілка Є.Г., Шевченко М.К. Гармонічне сольфеджіо. Учебний посібник для музучилищ та консерваторій. К., Муз. Україна, 1978. 135 с.
23. Незванов Б., Лашенкова А. Хрестоматия по слуховому гармоническому анализу. Пособие по курсу сольфеджио для музыкальных училищ. Ред . А. Островского. Изд. 2. Л., Музыка, 1967. 224 с.
24. Островский А.Л. Учебник сольфеджио. Для музучилищ и консерваторий. Вып. 4. Л., Музыка, 1978. 192 с.
25. Островский А. Сольфеджио. Вып. 3. Учебное пособие для музыкальных вузов и старших курсов музучилищ Л., Музыка, 1974. 208 с.
26. Островский А. Сольфеджио. Вып.2. Учебник для музыкальных училищ, музыкальных школ-десятилеток и консерваторий. Л.-М., Музгиз. 1940. 112 с.
27. Островский А.Л., Соловьев С.Н., Шокин В.П. Сольфеджио. Вып. 2. Изд. 5. М., Сов. композитор, 1974. 179 с.
28. Павлюченко С. Одноголосні та двоголосні варіації для співу. Учебний посібник з курсу сольфеджіо. К., Музична Україна, 1969. 57 с.
29. Саккетти Л.А. Сольфеджио в ключах разных авторов часть 1 для одного голоса. Выбор сделан Л.А. Саккетти. М.-С.-Петерб.. 45 с.
30. Серебрянный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки. К., Музична Україна, 1987. 127 с.

31. Серебрянный М. Сольфеджио на ритмоинтонационной основе современной эстрадной музыки: Часть 2. К., Музична Україна, 1991. 190 с.
32. Соколов В. Примеры из полифонической литературы. Для 2, 3 и 4-голосного сольфеджио. Изд.2. М., Музгиз, 1962. 100 с.
33. Соколов Вл. Многоголосное сольфеджио. Изд.2. Учебное пособие для музучилищ и высш. муз. учеб. заведений. М., Музгиз, 1962. 79 с.
34. Сольфеджио. Двухголосие. Трехголосие. Сост. И. Способин. 7 изд. М., Музыка, 1991. 136 с.
35. Філонова О. Сольфеджіо. Вип. II. Лади народної музики. Сольфеджіо в ключах до. Учебний посібник. К., Мистецтво, 1966. 88 с.
36. Юсфин А. Сольфеджио на материале советской музыки. Л.-М., Сов. композ., 1975. 80 с.
37. Якубьяк Я. Деякі вправи з сольфеджіо. К., Музична Україна, 1972. 40 с.

Додаткова література

1. Баженова М.Л., Гура В.В. Філарет Колесса: етнографічний підхід у викладанні сольфеджіо. *Ювілейна палітра 2018: до пам'ятних дат видатних укр. музичних діячів і композиторів*: Зб. Ст. Суми, 2019. С. 7-13.
2. Горчакова В. Виховання ладового почуття на заняттях з сольфеджіо: з досвіду роботи із студентами вокального факультету. *Музичне мистецтво і культура*: Наук. Вісник ОДМА ім. А. Нежданової. Одеса, 2005. Вип. 6.Кн. 2. С. 335-340.
3. Дмітрієва О. С. Людкевич. Питання реформи сольмізації (за сторінками деяких досліджень діяльності композитора). *Станіслав Людкевич та Микола Колесса – корифеї української музики ХХ століття*: Матеріали наук.-практ. конференції. Дрогобич, 2006. С. 152-155.
4. Дудар О. Виховання музичного слуху засобами етносольфеджіо. *Наукові записки Тернопільського педуніверситету*. Серія Мистецтвознавство. Тернопіль, 1999. № 1(2). С. 105-110.
5. Карасева М.В. Теоретические проблемы современного сольфеджио: Автореф. диссерт. на соиск. уч. ст. канд. искусствоведения. М., 1988. 22 с.
6. Островский А.Л. Методика теории музыки и сольфеджио: пособие для педагогов. Л., 1970.

Рекомендована музична література (твори для співу)

1. Барток Б., Усі зошити «Мікрокосмосу» (із 2-3-голосним викладом)
2. Бах Й С., Інвенції 2- та 3 голосні, фуги з ДТК (окремі)
3. Колесса М., Хорові твори
4. Леонтович М., Твори 2-5 голосного викладу
5. Шостакович Д., фуги (окремі)